

TÁJÉKOZTATÓ

a klinikai biokémikus, **klinikai mikrobiológus**, valamint molekuláris biológiai diagnosztikus **egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzés megszerzéséről**.

A Tájékoztató az MMT honlapján megtekinthető: www.mmt.org.hu

A 2005. szeptemberében megjelent 41/2005. (IX. 22.) EüM rendelet rendelkezik a klinikai biokémikus, **klinikai mikrobiológus**, valamint molekuláris biológiai diagnosztikus egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzés megszerzéséről. Ezzel egy olyan évtizedes probléma oldódott meg, mely a nem egészségügyi diplomás kollegák jogi státuszát rendezi, szakképzéshez való jogát biztosítja, továbbá kompetenciát, szakképzettséget és elismertséget biztosít ahhoz, hogy az Egészségügyi Törvény értelmében a kollegák hivatalosan is orvosi diagnosztikai laboratóriumban dolgozhassanak, és szakmailag továbbfejlődhessenek. A rendelet által biztosított szakképzés EU-konform, megkönnyíti a munkaerő szabad áramlását és a kollegák elhelyezkedését az EU munkaerő piacán.

A szakképzés az egyetemek orvos- és egészségtudományi felsőfokú akkreditált képzőhelyein, az arra kijelölt grémium vezetők koordinálásával, térítéses képzési formában zajlik. A szakképzési rendszerbe való felvételre az orvos- és egészségtudományi felsőfokú oktatási intézmények Szak- és Továbbképzési Központjaiban lehet jelentkezni. A szakképzési rendelet a laboratóriumi diagnosztika egyes területein (hematológia, **mikrobiológia**, klinikai biokémia, immunkémia, molekuláris genetikai diagnosztika, hemosztazeológia, stb.) meghatározza a kötelezően elvégzendő szakmai gyakorlatok és tanfolyamok időtartamát. A négy éves szakképzési/szakmai gyakorlati idő szakvizsgával zárul.

A 41/2005. (IX. 22.) EüM rendelet megjelenésével összefüggő tevékenységekről és eseményekről ezúton kívánjuk tájékoztatni az érdeklődőket:

- **A szakképzési rendszer feltételei**

- 1. Szak-és Továbbképzési Központok**

- Az általános orvosok, fogorvosok és gyógyszerészek esetében már 1998-ban létrehozták a feladatkört ellátó egyetemi Szak- és Továbbképzési Központokat, így értelemszerűen, az új szakképzési forma indulásakor érdemes a már meglévő eljárási rendekhez és gyakorlathoz csatlakozni. A központok listáját az 1. Melléklet tartalmazza.

- 2. Grémium-vezetők**

- A szakképzést grémium vezetők koordinálják, ezért több egészségügyi centrumban is megtörtént a szakmai vezetők felkérése. Feladatuk – lehetőség szerint az Egyetemek követelmény-rendszerét összehangolva – a képzés szakmai koordinálása, a szakképzési rendszerbe jelentkezők képzési programjának összeállítása, a szakképzési programok, tanfolyamok szervezése, kapcsolattartás a szakképzésben résztvevőkkel, azok előrehaladásának nyomon követése és értékelése, továbbá a szakképzésben résztvenni kívánó egészségügyi intézmények akkreditációs pályázatainak értékelése és véleményezése. Grémium vezetők elérhetőségét a 2. Melléklet tartalmazza.

- 2. Akkreditációs (szakképzőhelyé történő minősítési) eljárás**

Az orvos és egészségtudományi felsőoktatási intézmények tájékoztatják a lehetséges gyakorlati képzőhelyeket a rendelet megjelenéséről, és felhívást tesznek közzé akkreditációs pályázat benyújtására. A pályázatokról az Egyetem erre hivatott szerve dönt. Az akkreditációs eljárást a szakorvosképzésre vonatkozó rendelet melléklete szabályozza.

- **A szakképzési rendszerbe való felvétel**

1. Jelentkezés

- A szakképzési programba az egyetemek orvos- és egészségtudományi felsőfokú oktatási intézménye Szak- és Továbbképzési Központjában kell bejelentkezni a jelentkezési lap 2 példányban történő leadásával.
- A jelentkezési lap leadása előtt a jelölt felveszi a grémium vezetővel a kapcsolatot, megbeszéli a rendeletben előírt szakmai gyakorlatok alapján kialakított képzési tervet, a gyakorlatok letöltésének helyét és idejét. A grémium vezető kijelöli a szakképzés irányításáért felelős mentort és a szakképzendő (akár szakterületenként meghatározott) konzulens tutorát, akik a szakképzési rendeletben meghatározottak szerint kvalifikált egyetemi, vagy külső oktatók, esetleg pl. a szakképzendő munkahelyén dolgozó, a követelményeknek megfelelő oktatók lehetnek. Mivel munka melletti képzésről van szó, és a szakmai gyakorlatok egy részét feltehetően a munkahelytől távol – pl. az egyetemek adott szakterületre akkreditált képzőhelyein – kell letölteni, szükséges a jelölt főállású munkáltatójának hozzájárulása a szakképzésben történő részvételhez. Ezért a jelentkezéshez a munkáltató ellenjegyzésével ellátott nyilatkozatot is csatolni kell.
- A jelentkezési lapot a grémium-vezető aláírásával fogadja el.
- A jelentkezési lap egyik iktatott példányát a Szakképzési Központtól a jelölt visszakapja, a másik az irattárban marad. A jelöltnek az elfogadott szakképzési tervnek megfelelően kell teljesíteni gyakorlatait és tanfolyamait, és azokról megfelelő igazolásokkal (pl. leckekönyv) kell rendelkeznie.

2. Leckekönyv, vagy szakképzési munkanapló

A megfelelő leckekönyv hivatalos kiadásáig a gyakorlatok eredményes teljesítésének igazolására alkalmas formátumú bizonylat (pl. iktatott, dátummal, képzési időszak megjelölésével ellátott, aláírt „Működési Bizonyítvány”), vagy a laboratóriumi szakorvosképzésben használt leckekönyv is megfelelő.

3. Szakképzés tematika, tanfolyamok

A **klinikai mikrobiológus** szakképzés kurikuluma elkészült és a MMT hon-lapján megtekinthető a vizsgakérdésekkel együtt. A tanfolyamok előkészítése folyamatban van. A tanfolyamok egy része a különböző alapképzettséggel (egyetemi végzettséggel) rendelkező kollégák részére szervezett szintrehozó tanfolyam, a másik része a klinikai mikrobiológiai diagnosztika különböző területeit felölelő speciális tanfolyam. Az Egyetemek időben tájékoztatják a szakképzésbe bejelentkezőket a tanfolyamok helyéről és idejéről, amit az MMT honlapján is közlünk (www.mmt.org.hu).

4. Eddigi klinikai laboratóriumi diagnosztikai tevékenység beszámítása

Lehetőség van a legalább 5 éve a klinikai mikrobiológiai diagnosztikai laboratóriumban dolgozó kollégák gyakorlati részképzéseinek az elismerésére azokon a szakterületeken, ahol eddig tevékenykedtek. A részképzés elismerése az egyetemek hatáskörébe tartozik. A

Grémium vezetőikkel kell felvenni a kapcsolatot A tudományos részképzés tudományos fokozat esetén automatikus elismerésre kerül.

5. Jelentkezés ráépített szakképesítés megszerzésére

Azok részére, akik a klinikai biokémikus szakképesítést már megszerezték és molekuláris biológiai laboratóriumban/részlegben dolgoznak, vagy lehetőségük van a képzés teljes idejét más munkahelyen lévő, a képzésre akkreditált molekuláris biológiai laboratóriumban tölteni, lehetőség van 2 éves molekuláris biológiai diagnosztikus szakképzésre jelentkezni.

- **A szakképzésért fizetendő díjtétel**

A szakképzési díjtételek meghatározása az adott felsőoktatási intézmény hatásköre. A díjtételek kialakításánál azonban várhatóan a mindenkori állami szakképzési normatíva tételai lesznek mérvadóak. A szakképzés díját a munkahely átvállalhatja.

- **A szakvizsgára történő jelentkezés rendje**

A 4-éves képzési periódus szakvizsgával zárul. A vizsgára bocsátás alapfeltétele, hogy a jelölt valamennyi előírt szakmai gyakorlatát és tanfolyamát teljesítse, rendelkezzen az ezt igazoló bizonylatokkal, és szakvizsgára bocsátási határozattal. A szakvizsgára való jelentkezés rendjét az alábbiakban foglaljuk össze:

- A meghirdetett jelentkezési időszakokban a Nemzeti Vizsgabizottsághoz kell benyújtani a jelentkezéseket.
- A vizsga meghirdetett időpontja előtt minimum 1 hónappal be kell fejezni az utolsó előírt gyakorlatot.
- A gyakorlatok igazolásainak bemutatása után a konzulens véleményt készít, a Grémium-vezető pedig dönt a gyakorlatok elfogadásáról.
- A Grémium-vezetői értékelés és javaslat birtokában a Szak- és Továbbképzési Központ állítja ki a szakvizsgára bocsátási határozatot a Nemzeti Vizsgabizottság számára, melyet a jelölt a vizsga kiírt dátuma előtt legkésőbb 1 hónappal nyújthat be.

- **Szakvizsga bizonyítvány és kamarai regisztráció**

Eredményes szakvizsgát követően a jelölt diplomát kap és használhatja a „klinikai biokémikus”, **klinikai mikrobiológus**” vagy molekuláris biológiai diagnosztikus” címet. A szakvizsgával rendelkező szakemberek hivatalos regisztrálását a Szakdolgozói Kamara végzi.

- **Folyamatos továbbképzés**

A szakképesítést megszerzettek bekerülnek a szakorvosok részére is kötelező, 5 éves ciklusokban történő folyamatos továbbképzési rendszerbe, ami a működési bizonyítvány megújításához szükséges.

- **Szakmai kompetencia**

A *klinikai mikrobiológus* szakképesítés megszerzése az alábbi kompetenciák megszerzésével jár:

–

- Klinikai és járványügyi mikrobiológiai laboratóriumi diagnosztikai vizsgálatok végzése, a vizsgálatokat végző asszisztensek felügyelete, az egyes laboratóriumi részlegek (bakteriológia, enterális, virológia, stb.) vezetése. Megfelelő folyamatos szakmai gyakorlat esetében (>10 év), amennyiben orvosi mikrobiológiai szakképesítéssel rendelkező orvos dolgozik a laboratóriumban, aki a konzultációs feladatokat el tudja látni, jogosult laboratórium vezetésére.

- A klinikai és járványügyi mikrobiológiai területeken végzett vizsgálatok hitelesítése, a vizsgálati eredmények közlése, ill. az eredményközlés engedélyezése.

- Laboratóriumi módszerek és műszerek beállítása, adaptációja és azok folyamatos működtetéséhez szükséges feltételek biztosítása.

- A mikrobiológiai laboratórium minőség ellenőrzési és minőségfejlesztési tevékenységében való aktív részvétel.

- A mikrobiológiai laboratórium minőségirányításában és menedzselésében való aktív részvétel

- A mikrobiológiai laboratórium képzési és továbbképzési tevékenységében való aktív részvétel.

- A klinikai és járványügyi mikrobiológiai rutin diagnosztikával kapcsolatos aktív tudományos és szakmai közéleti tevékenység.

Nem jogosult a nem humán egészségügyi diplomával és szakvizsgával rendelkező *klinikai mikrobiológus*:

- Interpretált mikrobiológiai szakorvosi vélemény kiadására

- Infekciózus kórképek esetén antimikrobás terápiai javaslat kiadására

- Szakorvos-jelöltek képzésének önálló irányítására

1. melléklet: Szak-és Továbbképzési Központok elérhetősége

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM

Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum
Szak- és Továbbképzési Központ és Tanulmányi Osztály
6720 Szeged, Dóm tér 13. II/28.
Felvilágosítást nyújt: Dr. Pál Krisztina, Erdei Mónika
Tel: (62)-544 911, (62)-544 913
Fax: (62)-544 912
E-mail: sztk@medea.szote.u-szeged.hu
Honlap: www.szote.u-szeged.hu/sztkk

DEBRECENI TUDOMÁNYEGYETEM

Orvos- és Egészségtudományi Centrum
Szak- és Továbbképzési Központ
4012 Debrecen, Nagyerdei krt. 94. Pf.15.
Felvilágosítást nyújt:
Dr. Kerékgyártó Csilla
Tel/Fax: (52) 410 006
E-mail: kerekgy@jaguar.dote.hu

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

Orvostudományi és Egészségtudományi Centrum

Szak- és Továbbképzési Központ
7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel: (72) 512 682 (72) 536 001, 5520 mellék
Fax: (72) 512 683
Felvilágosítást nyújt: Forrai Márta
e-mail: marta.forrai@aok.pte.hu

SEMMELWEIS EGYETEM

ÁOK, Dékáni Hivatal
Szakképzési Csoport
Felvilágosítást nyújt: Takácsné Vadkerti Anna
1085 Budapest
Üllői út 26.
Tel: 1-210-4943, 1-210-4934
Fax: 1- 210-5018

E-mail: vadkert@rekhiv.sote.hu

2. melléklet. Klinikai mikrobiológus szakképzés grémium vezetői

Prof. Dr. Nagy Erzsébet

Szegedi Tudományegyetem
Általános Orvostudományi Kar
Klinikai Mikrobiológiai Diagnosztikai Intézet
6701 Szeged
Pf 427
e-mail: nagye@mlab.szote.u-szeged.hu

Prof. Dr. Szekeres Julianna

Pécsi Tudományegyetem
Általános Orvostudományi Kar
Orvosi Mikrobiológiai és Immunológiai Intézet
7643 Pécs
Szigeti u. 12.
e-mail: szjuli@main.pote.hu

Prof. Dr. Gergely Lajos

Debreceni Tudományegyetem
Általános Orvostudományi Kar
Orvosi Mikrobiológiai Intézete
4012 Debrecen
Nagyerdei krt. 98.
e-mail: gl@jaguar.dote.hu

Prof. Dr. Nagy Károly

Semmelweis Egyetem
Általános orvostudományi Kar
Orvosi Mikrobiológiai Intézet
1089 Budapest
Nagyvárad tér 4.
e-mail: nagykar@net.sote.hu